

1882.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:
Bárány-szálloda.

Csak lérmentes leveleket fogadunk el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

Előfizetési díj:

Vidékre postán vagy helyben házhoz
horvá. - - - - -

Negyedévre - - - - - 1.-
Egy év végeig - - - - - 270

Egyes szám 10 kr.

NÉPJOG

A SOMOGYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI (48-as) PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen minden csütörtökön.

Hirdetések fölvetetnek
helyben a kiadóhivatalban.

Budapesten Goldberger A. V.
irodájában, szervita-tér 3. sz.
Écsben Daube G. L. és társá-
nál, Wellzeile Nr. 12.

Párisban Rudolf Mosse, 40 rue
notre dame des Victoires place
de la Bourse.

Frankfurtban a/M. Daube G.
L. és társánál.

A polgárerény.

(G.) A népek életének tüköréből, avén történelemből tudjuk, hogy valahányszor a zsarnok caesarok tulkapásai, ezek önző politikája, ledér könnyelműsége, — az olygarchák hatalmaskodása, feslett erkölcei vagy a mindkettő által megmetyelvezett satelles-csapat az egyes államokat a végpusztulás sirjának szélére terelte: mindenkor és mindenütt a legszorosabb értelemben vett nép, a legtisztább és legnemesb demokratikus erények képviselője volt mentő angyala a veszendőbe indult nemzettesteknek.

Ugy látszik, maga a mindenség ura, a népek alkotója mindenkor a nép kezeibe tette le azon szövétnek szálait, mely a pokoli állapotok tömkelegéből kivezető utra elvezérel, mintegy igazolni akarván a nemzetek élettörténetén nyugvó közszólamot: „A nép szava, Isten szava.” Hazánk multja és jelene, de hogy hosszadalmassá ne legyünk, maga az alkotmányos ébredés időszaka nem azt igazolja-e, hogy mindaz, mi egy szabad nemzet jogos törekvése kell, hogy legyen, — a népből ered, — a nemzettest ezen egészséges zömének kezdeményezéséből származik?

Mert hát kérdezzük, mely időből veszi kezdetét a nemzet sarkalatos jogainak megvédéseért való hazafias küzdelem? mióta tart a nemzet többségénél (nem értjük a kormány-többséget) a harcz, mely az Árpádok ivadéka által szerzeteket megtartani kész, ha nem azon időtől, mióta a nemzet sorsa fölött a népképviselőlet alapján elválasztottak határoznak. Vagy mi a haza életének lét alapja, a jogfolytonosság kifent aczélja, ha nem az alkotmányos, igaz küzdelem, melynél az orosz-lánrész ismét a népé?!

És kik ezen nép alkotó alap elemei? Muszkavezető, a nemzeti vagyont külföldön elfecsérlő, még a nemzeti nyelv használatától is idegenkedő főuraink talán? vagy a politikai csapodárság kipróbált, telivér mamelukjai? — a hivatalos alárendeltség fehér rabszolgái vagy Mercur önző népe?

Ki volna más? mint a jelenlegi államviszonyok önsulya alatt nyögő, a haza, jobban mondva annak mostoha apja, a kormány által a legkeserűbb falatokkal táplált két osztály, az iparos és földmivelő osztály t. i., mely pedig elvégre is a nemzettest, a nép zömét képezi.

Nem látjuk-e tehát a világtörténelemből merített példáinkat is egygyel gyarapodni, midőn ép a jelzett néposztály, tehát a nép, hazánkban is az első, mely isteni adománya, természet-szerű sejtelmével látja, hogy nem jó uton vagyunk, — mely hatalmas szavával, hatalmas karjával rámutat az utra, melyen

haladnunk kell, hogy magyarokul megmaradhassunk?!

Ezen nép, — az iparos és földmivelő osztály azt, hogy az egyedül követendő nemzeti politikával legelőször ő van-e tisztában, nem fényesen igazolta-e a képviselő-választások történetének lapjain?

Kaposvár város és a kaposvári választó-kerület ezen népe a választások történetében bizonyára egy szép lapot szerzett, a népjog és igazság érzete, hazafias erőnye, helyes irányának valóban meghamisíthatlan képét adta a f. hó 29-én városunkban tartott képviselő kijelölő értekezleten, hol Németh Ignác polgármestert, mint azon elvek tapasztalt harcosát, melyek a haza boldogságának létfeltételei, — a beteg nemzettest egyedüli gyógyszerai; — képviselőjelöltjéül egyhangulag, lelkesedéssel kikiáltá.

A polgárerény nem-e egyik dicső nyilvánulása volt ez akkor, midőn, mint tudjuk, — itt a személyi tekintetek mellőzésevel, a jelölt személye ellen, vagy a hivatalából bizton bekövetkezhetett odiumból eredett kicsinyes apprehensiók hazafias elnyomásával egyedül az elv, a 48-as függetlenségi elv diadala tartatott szem előtt s ennek folytán a jelölt neve mellé egy szívvel, egy lélekkel sorakozott azon nép, mely politikai szereplésére vonatkoztatással joggal dalolhatja: nem is voltam soha, nem is leszek soha csapodár, megmaradok én a Németh Ignácznál?!

KERÜLETEINK.

Németh Ignác kijelöltetése.

A szerdai és csütörtöki polgári összejövetel után, melyen Németh Ignác neve mint a kaposvári kerület 48-as balpártjának képviselő-jelöltjé kikiáltatott, előrelátható volt, hogy a vasárnapi formyszerű kijelölési gyűlésen egyetlen ellenkező hang sem fog emelkedni, annál is kevésbé, mert maga a kerület, a környék, miként az az itt megfordult számos küldöttség útján tudva van, föltétlenül Németh mellé sorakozik.

A vasárnapi gyűlés, bár számra nézve is impozans volt, mert annyian gyűltek össze, hogy a Bárány szálloda terjedelmes udvaráról a főtérre, a szabadba kellett kivonulni (mire kijelölési gyűlésnél Kaposvárott még nem volt példa) tekintélyes és nagy-horderejű volt főleg azért, mivel a vidéki küldöttségek szolgáltatták a jelenlevő választók nagy kontingensét. Érdekes, hogy még a kerülethez nem tartozó polgárok is mennyire érdeklődtek a központ mozgalma iránt s így a tabi, atádi, de legfőképp a lelkes lengyeltóti kerületből is számosan jöttek be hallgatni a programbeszédet, az utóbbiak plane b a n d e r i u m m a l v o n u l t a k v o l n a b e ; d e e z t a z e s ő a k a d á l y o z t a

meg, mely ugyancsak sokakat visszatartott a kerület választói közül is a megjelenésben. A gyűlés külső fényének rontására egyáltalán sokat tett az eső; dél körül hirtelen sötétre borult az ég, épen mikor a szomszéd falusiak beindulandók voltak, czudar zivatar tört ki s három óra felé járt az idő, mikor annyira kiderült, hogy a szabad ég alatt mozogni bátorságosnak mutatkozott.

Ennek daczára a polgárság, már egy óra után gyülekezni kezdett a Bárányban. Város szerte kitézettek a zászlók. A központi végrehajtó-bizottsági tagok egy tekintélyes része összejött. A vidékről jelen volt K ö r m e n d y Sándor, pártunk népszerű, tekintélyes oszlopa s több telkes, befolyásos birtokos. A központi végrehajtó bizottság tagjai jóformán teljes számban. Három óra táján a tér körül fekvő házak ablakaiból már kecses nőfejek kandikáltak elé, persze pártállásra való tekintet nélkül, s szerkesztőségünk ablakai alatt felvonatott a választási selyem zöld zászló, majd istentisztelet után körülgülekeztek az onnan jövők közül is számosan, úgy, hogy mikor 4 órakor a gyűlés kezdetét vette, a tágas tér nagyobb részét fő-tő mellett szoruló közönség foglalta el.

A gyűlést városunk jelenlegi becsült képviselője, Gáspár Lajos nyitotta meg a következő igen-igen jó hatást tett beszéddel:

Tisztelt polgártársak!

A központi végrehajtó bizottság ez idő szerinti elnöke Dr. Németh Károly barátom, az előttem kifejtett, s általam teljesen méltányolt ok alapján engem bizott meg azzal, hogy a mai napi értekezletet — melynek kizárólagos tárgyát a választó kerület jövőbeni képviselőjének kijelölése, s a pártnak a közlő választásokkal szembeni szervezkedése körüli eljárás képezi, — megnyissam és vezesse; én rendíthetlen elvhűségetől indítva, midőn megbízatásomnak megfelelőleg az értekezletet ezennel megnyitánám, engedjék meg önök nekem, hogy becses figyelmüket felhívjam arra, hogy a függetlenségi 48-as párt személyekkel nem, hanem csak elvvel és iránnyal foglalkozik, s innen folyólag arra kérem önöket, hogy a kijelölendő egyéniségre vonatkozó nézeteiket leplezetlenül, s így minden szélezés nélkül terjesszék elő.

Előre bocsátásával ennek, s tekintettel arra, hogy minden tanácskozmánynál az abban követendő iránynak megjelöltetnie kell, szabadjon nekem az e tárgyra vonatkozó nézetemet a következőkben terjeszteni önök elé.

Tisztelt polgártársak! az 1878 ik évi október hó 17-ére egybehívott országgyűlés utolsó napjait éli, s a jövő junius hó eleje házi tüzhelyeiknél találandja már a honatyáknak nevezett országos képviselőket, kiknek nagyobb része honatyai kötelméről megfelelkezve a helyett, hogy a törvények alkotásánál a köz javát tartaná szem előtt, saját önösségétől, s a közös ügyek kielégíthetetlen molochjától sarkaltatva, újabb s alig elviselhető terheket ró a nemzetre, s a költő által álmodott boldogabb kor helyett az elszegényedés örvénye elé viszi a hajdanta tejjel s mézzel folyónak nevezett országot.

Ennek folytán, mert erős meggyőződés szerint a jelenlegi állapot sokáig már fen

nem tartható annélkül, hogy az egykor nagy és hatalmas magyar nemzet polgárai oly páriákká törpüljenek le, kik előtt csakis a rab-szolgaság siralmas országa az irányt adó; s mert az ezer éves történelmi multal bíró magyar nemzetnek tévedni igen, de saját méltóságáról hosszabban megfedkezni teljes lehetetlenség, engedjék meg önök nekem azon megnyugtató hitet, hogy a kaposvári választókerület polgárai — k nek tulnyomó része évek hosszú során teljes öntudattal s mert az erős akarat legbiztosabb záloga a sikernek, győzelmesen is hordozta meg a reménység színi lobogót, — a küszöb előtt álló választások alkalmával ismét a függetlenségi 48-as párt zászlója alá sorakozand, azon zászló alá tisztelt polgártársak, melynek jelvényét a boldog nemzetek szentháromsága „a szabadság, egyenlőség és testvériség“ képezi.

Igy levén meggyőződve, mielőtt a három évvel ezelőtt az önök örökbecsü bizalma által reám ruházott mandatumot az önök rendelkezésére visszabocsátanám, engedjék meg önök nekem — jelenleg még képviselőjüknek — azon komoly, de jó akaratú figyelmeztetést, hogy a közlegő választásokkal s az ezen választásoknál a hitelében megingott kormánypárt erőfeszítéseivel szemben minden választónak, ugy a köz mint a magán érdekekben is elengedhetlen kötelessége oly jelölt körül tömörülni, kinek multja, bevallott elvei, s rendíthetlen elvszilárdsága teljes biztosítékot nyújtanak a felől, hogy a lobogót, mely alatt elválasztattott, — csakis szíve utolsó dobbanásával hagyandja el, és ha van élet a siron tul is, elszálló lelke ezen lobogó győzelmét esdi a mindenség hatalmas urától. (Helyeslés.)

Ily férfiut vélek én Németh Ignác barátom és elvtársamban találhatni, amért is szabadjon nekem — ki a hajótörést szenvedett tengerészhez hasonlóan mindenemet, csak elv-hűségemet nem — elveszítém, — őt e választókerület jövőbeni képviselőjéül azon benső óhajjal ajánlani, ha az önök bizalma által a polgári kitüntetés ezen magasztos fokára elválasztatik, viselje ezen tisztét teljes erő és egészségben s oly sikerrel, hogy mire mandatumája lejár, a szebb jövő felderüljön a sokat szenvedő hazára, s önök vele együtt emelt fővel elmondhassák „ami akaratunk, s ami képviselőnk egyike volt azon tényezőknél, melyek sikerrel működtek a közjó felvirágoztatásán.“

Ezekután ha az önök véleménye — melyet tisztelni megtanultam, — az enyimmel találkozik, kiáltásuk önök velem együtt „Éljen Németh Ignác, a kaposvári kerület függetlenségi 48-as pártjának képviselőjelöltje.“

Ez eljenzéstől kísért beszéd után **Gruber János** állott föl az emelvényre s hosszasan, sikerült beszédben fejtegette a hazai állapotokat, kiemelte Gáspár Lajosnak az országgyűlésen következetes magatartása által szerzett érdemeit, majd pedig Németh Ignác elvűségét és tehetségét magasztalva, saját részéről is ajánlotta őt a jelöltségre, indítványozván végre, hogy egy küldöttség azonnal menjen a jelöltért s őt kérje meg, hogy itt megjelenni és program-beszédét azonnal megtartani sziveskedjék.

Ez indítvány egyhangulag elfogadtatván, a küldöttség utnak indult Németh lakására, mialatt az együtt levő választókhoz **Szalay Károly** tartott nagy tetszéssel kísért hatásos beszédet.

E beszéd vége felé érkezett meg a küldöttség **Németh Ignáccal**. A kitört eljenzés után Szalay csakhamar befejezte beszédét s az emelvényt elfoglalta Németh, ki a keletkezett mozgás lecsillapodása után következő, sok helyesléssel beszédet tartotta:

Németh Ignác program-beszéde:

Tisztelt v. polgártársak és elvbarátim!

Néhány percczel előbb egy tekintélyes számú küldöttség, az önök most is együttlevős a haza ügyeiről s a legközelebb

bekövetkezendő képviselő választásról tanácskozó értekezletének küldöttsége keresett meg, s átadta nekem azon rám nézve megtisztelő határozatot, miként az értekezlet engem a 48-as balpárt képviselőjelöltjeül választott meg s azt ohajtotta, hogy itt megjelenjek.

Engedelmeskedem az akaratnak, hódolok önök parancsának, legfőképen azért, mert a 48-as balpárt, a nép pártja, és én mióta gondolkozva élek — a népért óhajtottam élni s annak szentelem továbbra is életemet.

S midőn a jelöltség elfogadása iránt ezuttal nyilatkoznám, kötelességemnek tartom, habár igen röviden is, azon elveket érinteni, melyek engem politikai meggyőződésem szerint vezérlelnek; mert azt hiszem, hogy az esetben, ha önök akaratára a választás sikere esetén érvényesülni fog, s így én arra leendek hivatva, hogy ezen több mint 40 ezer főnyi kerület érdekeit az országgyűlésen képviseljem; csakis ugy felelhetek meg a küldetésnek helyesen, ha elveim s az önök elvei találkoznak s azonosak.

Én szívvel, lélekkel a 48-as balpárt, Magyarország függetlenségének híve vagyok; így a program, melyet elmondhatok, igen rövid s annyiból áll, hogy:

„Magyarország legyen független és önálló állam, mely minden ügyeit önállóan s minden idegen beavatkozástól menten intézze el.“

És ezen program Magyarország történelmének, törvényeinek alapszik, ennek jogosultsága a népek szívébe van írva, ez az isteni s emberi törvényeken nyugszik.

S aki ezt tagadja, az vagy rossz akaratú, vagy Magyarország történelmét, közjogát, törvényeit nem tudja.

Ez nem álom, ez nem ábránd, hanem a magyar nemzet joga; ez az államiság fogalma.

És ezzel homlokegyenest ellentétben áll az 1867-ki kiegyezési alap, mely az államiság fogalmát is kizárja. Eszerint ma nincs Magyarország — kísérték meg csak önök, amott a sarkon van tisztelt polgártársam Hagelman Károly ur könyv- és műkereskedése — kérjenek tőle egy Magyarország térképét — azt nem fog adhatni — hanem „Osztrák-magyar“ ország térképét.

Magyarország le van törölve mint ilyen a földgömből, ki van törölve a törvényből, — ma nincs magyareMBER, hanem „osztrák-magyar“.

Nem kell messze menni a bizonyítékért; csak ép a napokban történt, ott az udvari fény mámorában, kábitó légkörében, hogy Magyarország főpapja, kinek a törvényeket igen jól kellene tudnia — az általa vezetett „magyar“ küldöttséget ugy mutatta be a királyi előtt, hogy az „osztrák-magyar“ küldöttség!

Sohase beszéljünk tehát mi ez alapon külügyről, de akár belkérdésekről sem, — ne ámitsuk magunkat az „oppor-tunitas bölcsességével“ „providencialis férfiak“ hazafiságával — loyaltási, diplomaciai frazisokkal!

Jól mondja Kossuth:

„Ez a mi korunk borzasztó realis korszak; frázisok költői zomanczával jól nem lakik, neki valóság kell! A valóság pedig az, hogy állam csak az, mely min-

denemü állami ügyeit önállóan, függetlenül intézheti el.“

Ha Magyarország önálló állam volna, vajjon a „három császárok“ folyton megújuló barátsága s a népek „érdekében“ kötött szövetsége kiserthetue-e? elvihették volna-e hadseregünket a „duppeli“ sánczok véres babérai után, zsebre dugott kézzel és böles „Verschonungs“ politikával engedhettük volna-e a testvér török nemzetet legyilkolni, elfoglaltuk volna-e magyar vér árán Bosznia-Herczegovina kopár szikláit? stb. stb.

És vajon mi történik ezen kiegyezési alapon idehaza? Adóemelés, adóbehajtás, meg új adó, meg új hivatalok, görbe vasutak építése, stb. És javulás a közigazgatás, ipar, kereskedelem, törvénykezés, gazdaságban?.. No az ugyan nincs.

A kormánypárt ugyan azt mondja, hogy majd megjön minden, csak várjunk egy kissé. Valóban jött is eddig elég a jóból — de a nyomor ott ül az iparos műhelyében, a regale — minden kortes-ígéret daczára — megoldatlan, hoztak honvédet, kinek nincs ágyuja, lesz zsandár és bélyegemelés, van sajtó és szólás szabadság — csak hogy néha becsukják érte az embert — van katonai brutalitás stb.

És ha ez ugy megy, s a kormánypárt kortes ígéreteit ily fokozatosan váltja be, hát csakugyan nemsokára minden jól lesz, s örülhetünk, mint az adoma mondja, mely szerint „egy embernek, ki mindenét elvesztette, igen jó kedve kerekedett, mire ismerőse azt kérdezi tőle, hogy „éjnye ugyan mért van neked olyan jó kedved, mikor mindent vesztettél? „Hát épen ezert feleli ez — most jó kedvem lehet, mert semmim és semmire sincs semmi gondom!“

Mi bizony nem sokára elmondhatjuk ezt a tréfát szinte.

Am a lefolyt idő, mióta a 67-es kiegyezés megtörtént, bebizonyította azt, hogy ez alapon az ország jólétben nem nyer, tönkre megy.

Ebben keresem én a hibát, s nem abban, hogy Tiszával vagy Sennyeyvel, vagy akárki mással próbálgassunk.

A rendszer tarthatlan, azt kell megváltoztatni — mert miként Kossuth mondja:

„Szerencsétlen nemzet az, mely institutiók helyett személyekben keres biztosítékot.“

Én tehát az 1848-as balpárt elvi álláspontjából indulok ki, az ország önállóságában s függetlenségében keresem minden érdekeink helyes megoldásának, a jobb jövőnek fonalát.

Egyre azonban, még mielőtt önök türelmét teljesen kifárasztanám — s mielőtt beszédemet zárnám, megjegyzést kell tennem.

Elleneink a 48-as pártot felforgatóknak, forradalmi pártoknak szeretik nevezni. Tehát ez nem való; a fentiek szerint is az önállóságra törekvés egyáltalán nem forradalom, hanem jog. Hisz maga Kossuth is azt mondja: „hogy a magyar nép mindenek felett monarchikus.“ Jó biz ezen ráfogás korteskedésnek, de ugy jár vele az ellenpárt mint egykor, a földosztással.

Végül még néhány szót; midőn önök bizalmát ismételve megköszöném, engedjék meg kifejeznem azt, hogy a küldetés, melyre vállalkoztam, oly nagy és fontos, hogy eröm csekélysege alig felelhet meg annak, egy azonban, a jóakarát hiányoz-

ni nem fog, s bár nyomorult porszem vagyok, és — nem a szerénykedő hiúság mondatja velem — a leggyengébbek egyike, de a lélek erejére nézve versenyre merem hinni a legerősebbeket — s mióta sok botlásokon keresztül a férfikort elérve, enmagammal tisztába jövök, állítsanak bár ellenem csábítást, hatalmat s bármi ígéretet — e kebel a maga meggyőződését feláldozni nem fogja soha — hanem hű marad az ígérethez, hogy „sem a z sarnokok komor tekintete — sem polgártársaim heve — soha el nem tántorít.”

E beszéd után, mely láthatólag kitünő benyomást gyakorolt a jelenlévőkre, még ifj **Csorba Ede** szólt néhány szót, mire megalakult a bizottság, mely a választási cam-pagnet vezetni lesz hivatva s a látogatott gyűlés véget ért.

Pártunk meg volt és meg is van elégedve e gyűlés sikerével. — Ha az ellenpártiak megvannak e, azt nem tudjuk. De ha nincsenek, annál jobb reánk.

Felhívás.

Polgárok! Itt az idő, ellenfeleink mozgognak.

A késedelmezés veszélyt hozhat az igaz ügyre, azért: A szili kerület 48-as függetlenségi pártja június hó 5-én **Pünkösöd vasárnapján** délután 2 órakor Igalban **gyűlést tart.**

Eljőjön Polgártársak e gyűlésre minden választó, a ki a jelenlegi állapotokkal megelégedve nincsen, hogy meghallgassa Szalay Károly, pártunk jelöltjének e gyűlésen elmondandó programját, és az országos 48-as függetlenségi párt tagjainak báró Mednyánszky Árpád, Szalay Imre és Verhovay Gyula orsz. képviselő uraknak a politikai helyzetről tartandó beszédeit.

Polgártársak! A ki Kossuth Lajos által szerzett jogára méltó akar lenni: ott legyen.

Igal. 1881. május 31.

Az intéző bizottság.

Felhívás a szigetvári kerület balpárti népéhez.

A szigetvári kerület balpárti hiveit ezennel felkérem: hogy Szigetvárt június 6-án **Pünkösöd másod napján** d. u. 3 órakor, a Rózsa vendéglőben tartandó pártértekezleten minél számosabban megjelenni szíveskedjenek.

Az értekezlet tárgya lesz szeretve tisztelt képviselőnk Fornszek Sándor ur beszámolója és intézkedés a képviselő választás iránt.

Az értekezleten meg fog jelenni az országos függetlenségi párt küldöttje Németh Albert képviselő ur is. — Szigetvár 1881. május 20-án. **Szücs Mihály**, pártelnök.

Szalay Imre körútja.

Szalay Imre folytatva körútját, vasárnap **Buzsákba** ment a hű lellei hat kocsi kíséretében. A Lengyeltóti előtti országúton már várt rá 20 lovas és a város előtt 12 koszorus leány, kik a szó szoros értelmében kocsiját koszorúkkal tele dobálták s a kocsi mellett bekisérték a városba, felszaporodva és lelkesen éljenezve a folyton növekvő embertömeg által, kik éljenzés és választási dalok zengzése közt tüntettek szeretett képviselőjük mellett.

A piacra érve, Szalay megköszönte az ily nem várt szíves fogadtatást s a menet az időközben Szőlős-Györökből érkezett választókkal szaporodva haladt most már 10 kocsival Buzsák felé, utközben csatlakozott hozzájuk az öreg laci banderium s az öreg'akiak által egész a határig küldött koszorus leányokkal és számos kocsival; majd egy dombra feljutva jöttek a buzsaíkiak is szilajon vágatva eleibük, úgy hogy 46 lovas és 24 kocsi kíséretében értek be Buzsákba; a kíséret az egész uton éljenezve és hazafias választási dalokat zengve, — az összejött nép a falu közepén gyülekezett, hol szeretett képviselőnk megtartva beszámoló és program-beszédét; a nép sűrű éljenzések között adta jelét ragaszkodása és szeretetének, — ezután dr. Rittinger, úgy később Vörösi Lajos tartottak tartalmas, emelkedett hangú beszédeket a nép éljenzés által megszakítva. Innen a képviselő a szomszéd Táskárra ment, kísérve az elibe egész Buzsákig jött tászkai lovasok által, hol nagy éljenzés által fogadtatva, a beszámoló után Dörnyei Márton vendégszerető házába tértek be, hol a legények tánczra keltek a zene hangjaira.

Oly szép fogadtatás volt ez, mit öregek örömlében sirva, sohasem véltek láthatni, a nép ezen rendszeres tüntetéseibe az ellenfél által képviselője ellen szórt rágalmakat akarja szeretetével, lelkesülésével gyógyítani!

Táskáról visszament Lellére, egyszerre csak az országúton egy banderium tart elibük esti 10 óra tájban, a jó lellei fiúk voltak, kik felvirágozt kalap- és zászlókkal jöttek hazakísérni szeretett földesuruk és képviselőjüket, — lelkesen tüntetve minden oly házak előtt, kik előbb balpártiak, most a megvesztegetés, itatás és a Jankovits birtok árendájára egyrészt és a kényeskedésért köpönyeget fordítottak; a gyűlések egész özöne hangzott a fiúk ajkairól azok ellen, kik bezárt ablakaik megett ezen hangokra lelkiismeretük dobbanását szerették volna elfojtani.

A KÖRNYEKRŐL.

Jád, május 24.

Ma volt nálunk Jankovich Tivadar bemutatni magát; mert programbeszédet, azt ugyan nem tartott, s hiszem, ha még egy ilyen fogadtatásban részesül, megelégedvén a dicsőséggel, lemond a jelöltségről.

De hadd beszéljenek a tények.

Jádra Várdáról jött négy leánnyal, kik mint mondják 5 frt napidíjjal lettek mellé megfogadva diszkíséretül. Jádról két szál lovas legény, az egyik a kisbíró, ment elébe, talán a falu végeig. Megérkezésekor még a helybeli lelkésznél várta 2-3 ember. D. u. 1/2 2 órakor 25-30 választó polgár jelenlétében a templom téren N. A. ref. lelkész tartott — meglehetősen akadozva, üdvözlő beszédet s beszédét azzal kezdte, hogy a jelölt urnem jár faluról falura a népet kérni, hogy válasszák meg; mit óriási hahota követett, s a jelölt ur alig győzött ezen elhibázott bók felett pirulni. Azután maga a jelölt szólt néhány szóban a néphez, végre pedig egy gyerek bucsuztatta el a néptől. Ekkor más két leány adott át neki egy-egy koszorút, s hangzott az éljen a balpárt, éljen Szalay. Általában annyiszor éljeneztetett a balpárt s Szalay, hogy ha Jankovich ur háromszor bejárja a kerület minden községét, saját személyére vagy pártjára vonatkozólag, akkor sem hall annyi éljenzést.

Ezután átment a helybeli kocsmába, népszerűséget szerezni; bizony kevesen hallgatták őt, pedig a szolgabíró ur is megjött két pandurral s ugyan csak buzdította a népet, még délelőtt. De azon kevés hallgatója is azon előtte s kortesei előtt hangosan nyilvánított meggyőződéssel távozott el, hogy igaza van a kortes notának, midőn azt mondja:

Szegényke még gyenge nagyon,
Tudománya nem sok nagyon.

r. l.

Szigetvár, máj. 30.

Végre tehát a szigetvári kerület is neki indult, a párt intonált, — június 16-ra híván össze értekezletet Szigetvárra; ez neki bátorította az ellentelet, és Máté Lajos darányi lelkész m. vasárnapra f. hó 29-re megelőzőleg hitt össze értekezletet Darányba a vasuti vendéglő helyiségbe országgyűlési képviselő kijelölése végett — határozatlan programmal; de mindenki tudta, hogy az értekezletnek mindenféle színezete lehet, csak — nem ellenzéki; mintegy 10 község volt képviselve, néhány jegyző esetlegesen jelent meg és egy pár volontier. Az értekezlet megnyitása után Begedi István mondott programbeszédet és pedig bámulatára és meglepetésére a közönségnek „1848“ alapon, mert — ugymond — más alapon nem is lehet, mert ha 48 nem lett volna, ma ily értekezletet tartani sem lehetne; a polgártársak csodálkoztak Begedinek e megtérésén, különösen midőn hangsúlyozta, hogy „melyik az a magyar ember, ki ez ország függetlenségét nem akarná“ de csakhamar leesett a hályog a szemükről, midőn azzal indokolta az — inspe — kijelölendő ur — „de csak a fenálló törvényes alapon, mert a 48-ban elhintett magot a szentesített törvények szellemében ápolni kell, hogy az terebélyes tává növekedhessék“ ennek kijelentése után egy istvándi polgártárs Begedit ajánlotta képviselő jelöltnek, de ezt csakhamar ellensúlyozta egy darányi polgárnak indiskretiója, annak kijelentésével, hogy neki bizony pap nem kell, hanem e helyett egy jó honpolgárt V.... urát ajánlja; de hát ez sem kellett, és miután ekként az ajánlottak közül — mind a kettő tisztességes habarék lévén — egyik sem kellett, az értekezlet, mint előre látható volt — szétmállott az elnök legnagyobb bosszuságára, ki felindulásában azzal fenyegette hallgatóit, hogy e szerint soha többé ilyféle értekezletet nem hí össze; a többség ez elhatározást helyesléssel fogadta és egyéb baj nem is történt.

Reméljük a balpárti értekezletnek kissé más alakja lesz; a budapesti központból Németh Albert jön le; de minden esetre sajátosságos, hogy a párt — talán önerejében bizva — nem szervezi magát, s a megyei központot mindaddig a szervezésre föl nem hítja.

r. l.

Azok a „szánalmasok“.

Mily eszközöket használ a jobbpárt, kitűnik a következő levélből:

„Tekintes H. M. urnak!

A kormánypárttal együtt működő mérsekelt ellenzék Lengyeltótiiban megejtett gyűlésen megalakulván s ugyanakkor Jaakovich Tivadar urat — főispán urunk ő méltóságának fiát — jelöltül kikiáltván, s ezen ur a jelöltséget elfogadván, miután a szélső bal veszélyes tanokat hirdet, szükséges, hogy győzelmünkre vezető anyagi fegyverek beszerzéséhez lássunk, e végből felkérem tekintetes uraságodat, mint pártunk egyik tagját, hogy ismert jó anyagi viszonyaihoz mért összeggel járulni, s azt Németh István ügyvédhez, mint párt pénztárnokhoz beküldeni mielőbb siessen. Kelt Osztopányban 1881. május 16-án. Tallián Pál, mint a **végrehajtó bizottság elnöke**“

Vajjon meggondolta-e Tallián ur, mit cselekszik, midőn e levelet megírta s elküldötte, meggondolta-e, hogy ebben a vesztegetést, etetés, itatást, mely a lengyeltóti kerületben oly mérvben foly, mint tőle eredőt beismeri, — mert nehéz volna elhinni, hogy Jankovich annyira meg van szorulva, hogy e pénzek néhány zászlócskára szükségesek.

Valóban nagyon meg kell szorulva lenni jobbpárti uraiméknak, hogy annyi idejük sincs, miként meggondolják s megválasszák, kihez forduljanak, s így a mi pártunk hiveit is megtisztelték koldulásukkal, vagy tán azt hiszik, hogy a ki kaputot hord, kötelességszerűleg jobb-

párti? ki szítja hát a visszavonást? Ki rontja a nép romlatlan erkölcsét? ki osztályozza a társadalmat? Feleljen erre a jobbpart néprontó törekvése!

APRÓ PÉNZ.

A csupán Somogy megye területére alkalmas főjegyző a közigazgatás terén ismeretes bornírtóságát fényesen igazolta.

Történt ugyanis, hogy Mesztegyeny község telkes polgársága a megye azon határozata ellen, mely a volt urbéresek vagyonát községi vagyonnak bérálta el s mint ilyen akart elbánni, — az említett telkes polgárság a belügyministerhez felfolyamodott.

A felebbezést, a községtől nyert megbízás folytán, Gruber János alügyész készítette és signálta.

Mit tett most a főjegyző? A felebbezés comitájában elmondja, hogy ezen felebbezést azon alügyész készítette ám, ki állásától felfüggesztetett.

No annyira nem vagyunk, hogy a könnyen felfortyanó kis bögre ily jelentéktelen erőlködésével törődjünk, de szintén a kisérő levélben kifejezett azon nézete ellen, hogy az alügyész magán ügyeket nem nyerhet, a tiltakozásnak mégis csak szükségét látjuk és pedig azért első sorban, mert maga a főjegyző ezen elvet most csak azért vallja, mert Mesztegyeny község felrót a főjegyző ur köteles érdekeltiségenek rovására Grubernek — személyes ellenének akar ártani — azon főjegyző, kinek még fülében csenghetnek azon fényes védbezedek, miket a volt tisztí ügyész ur magán egyének érdekében elmondott.

Tiltakozunk a főjegyző felfogása ellen azért is, mert olyan szabályrendeletet, mely az ügyészt magán ügyek vitelétől eltiltaná, nem ismerünk; de tiltakozunk főképp a törvény nevében a főjegyző üres okoskodása ellen, ki ha eddig nem tudta volna, tudja meg tehát végre valahára, hogy az általa magán ügyködéstől eltiltani óhajtott alügyész a zala-eger-szegei ügyvédi kamarának 4-ik éve bejegyzett ügyvédtagja, ki mint ilyen, magán ügyek vitelére teljesen jogosított.

Ugy látszik, hogy a főjegyző ur daczára annak, hogy a komitívák fogalmazása körül az arczátlan személyeskedés szabadalmát kezdi felvenni, mégis ezen esetben annak látta szükségét, hogy a komitíva fogalmazványát Cs. A.-val (talán Cs.-i.-vel? vagy mindakettővel) mint a pictus masculus kezdetűvel is alápingáltassa.

A rossz nyelvek azt is beszélték, hogy a főjegyzőnek a gonosz komitívák feldolgozásához szokott keze, most azért nem találta el a ferditést némileg igazoló törvényes alapot — mert azon elhamarkodott tettének utóérzete nem hagyja nyugodni, melynélfogva ismert pazar bőkezűségének megfelelőleg, habarék választási czélokra tizezer forintot teteményezt le a kereselgeti bábánál.

No ha mindent is, de ezt az egyet el nem hihetjük.

HIREK.

— Az a „szánalmas.“ Holics lengyeltóti aljárásbíró viselt kortes-dolgairól botrányos részleteket hallunk. E es. kir. vörü ígéreteken hízalt majom teljesen elhanyagolta hivatalát, mit a nép rossz néven nem vesz ugyan, mert az irodában talán több kárt tessen, mint a hordó tetején, — e tényre azonban fölhívjuk most már az igazságügyminiszter figyelmét, a kinek lapunk e számát ajánlottan felküldöttük. **Tíz napot várunk**, ha addig fölszólásunknak eredménye nem lesz, majd más oldalról keresünk orvoslatot. Ok lássák az eredményt.

— Halálozás. Bándl János államgymnáziumi igazgató-tanár, ki csak nem rég került városunkba, szerdára eső éjjel szélhűdés következtében elhunyt. Béke poraira!

— A választások czápai. A választások czápai már uszkálják körül a jelöltek és jelölhetők hajóit — de csak azo-

két, kiknek hajóján prédát éreznek. Veri mellét a hazafiság, és okádja mérgét az ellenfélre, esküszik igaz meggyőződésére, miközben a konyha felé sandít, és tárcza után les. Könnyezi az elhagyott közügyet és biztatja kizsebelendő áldozatát, hogy az országot csak vele és általa lehet megmenteni. Aláírást gyűjt, hirt kohol, csak azért, hogy torkát potyával áztassa. Óh boldog ország, óh boldog nép, a kinek szent érdekeit ily önzetlen szívvvel szolgálják. Minden kerület birja ezen nemes kebleket — egyik előkelőbb, másik népiesebb kiadásban. Ugy halljuk, hogy ez irányu erőlködés a nagyatádi kerületben gróf Somssich Imre felléptetésére ujabban ismét neki zúdult — mert hát nem lehet elene állani — a kortesek szerint a nép általános óhajának. No ha ez csakugyan megessék, t. i. a fellépés, akkor a sokat felszámolt utolsó alapítvány természetét majd szelölteteni fogjuk terjedelmesen. A csurgói mozgalom szinte meg lesz figyelve, és a kortesek igaz hazafisága itt is kellőleg méltatva lesz általunk.

— Termetes pimaszság. Mozgalmas kortes-világban megértjük a nótát. Hiszen kijut belőle. A versek teremnek: világuk van. S ez nem is rosszul van így. Oly durva alávalóságot azonban, minő itt Kaposvárot fattyuhajtásként a mult vasárnap nyomtatásban megjelent, kortes-dalnak józan ember nem vehet már csak azért se, mert a nóta kétségbeesetten buta, de meg azért se, mert magyarul mondva: rettentően komisz. E dalnak csufolt bambaság azt a címet viseli, hogy „Balparti nóta Kaposvárott.“ Nem kell azonban említenünk, hogy ily kondás-röffentés papírra vetésére balparti ember a tollát nem mártotta, következképpen balparti ember azt nem írta, a ki pedig ilyet állít, az hazudik. Ez egy. A másik az, hogy sokkal jobban ismerjük és többre tekintjük jobbpartii ellenfeleink kiválóbb tényezőinek műveltségi fokát és irodalmi rutinját, hogy sem kapcsolatba hozhatnók e rüppökség eredetét az ő körükkel vagy körük hozzájárulásával. A harmadik végre az, hogy ezt a „nótát“ Makfalvay helybeli ügyvédnek valami írnoka osztogatta szét. Hát ha ez a gazdája igénytelen füllajtárja felül netán a gazdájának, az az ő dolga, de az meg aztán a tisztességes emberek dolga, miként biztosak legyenek e büdös nadragulya-síp forrásával és meg tudják bírálni, hogy az, a ki a legerősebb vádakot frívol czafrangban papírra merívetni és azt terjesztetni s oly embert, a kitől bizonyára azt sem érdemli, hogy eszmája sarkát a rágalmazó pófáján megtörülje, könnyed rima-tempóban arczpirító gyanúsításokkal tud illetni, — az ily ember nyomorult dolgot mivel s mert, ki ezt a nótát elkövette, ily

dolgot mivel, következképpen ő maga is nyomorult. — Ennyi szónál többet az említett számárság nem érdemel. Nehogy azonban, a ki nem látta, érdemén tul netán kíváncsi legyen rá, hát ime a tisztességes közönség birálatára és szerzője szégyenére itt közöljük, amint következik. Szól ekként:

Virágzik már az akázi
Köss bokrétát Németh Náci,
Mert ha fönt ki is nevetnek,
Téged választunk követnek,
Eljen a balpart!

Megállod te a helyedet,
S kiérdemled a nevedet,
Nem zavarod meg a csendet,
Megkapod a csuka rendet,
Eljen a balpart!

Az lesz legnehezebb dolgod,
Hogyha be kell majd számolnod,
Mert bár soká ügyvéd voltál
Ehhez hozzá még sem szoktál.
Eljen a balpart!

Végin mégis mi nevetünk.
Hisz te vagy polgármesterünk,
S kaposvári ember ravasz,
Hogy csak elmenj, reád zavaz.
Eljen a balpart!

Kivirágzott az akázi,
Köss bokrétát Németh Náci,
Ha letéped is virágát,
Diszidheted még az ágát.
Eljen a balpart!

No, a ki pedig ezt az irodalmi esiszliknótát csinálta, az megérdemli, hogy suhogó ág diszítse huszonötször egymásután teste azt a részét, a melylyel ő, úgy látszik, a feje helyett gondolkozik.

— A városi iskola kertjében történt nagyobb mérvű nemesített fa sikkasztásokról szárnyalnak hírek a közönség között; de mint tapasztaltatik, az iskolaszék mindedig alussza e tárgyban téli álmait, miért is kényszerülve vagyunk fülébe dudolni: „Ébredj nagy álmaidból, ébredj Árpád fia.“

Laptulajdonos: SZALAY IMRE.

szerkeszti és kiadja

KRÁTKY JÁNOS.

Nyílt tér.*)

Zászlók

valasztási czélokra

igen csinosan kiállítva, pesti árjegyzékek szerint minden nagyságban kaphatók

LÖW MÓR és TESTVÉRE
üzletében.

*) E rovat alatt közlöttekért a szerkesztő nem vállal semmiféle felelősséget.

Krátky Jánostól megjelent:

Szózat, politikai röpirat arczképekkel (Aigner L.-nél Budapest.) 50 kr.

Az ítélet nap szentjei. Regény két kötetben. (Tettey és társa Budapest.) 2 frt. —

A czárgyilkos. Regény a nihilistákról (4 kötet) 4 frt.

Kossuth Lajos. Kor, jellem és életrajz. Öt vaskos nagy kötet, 64 iv 5 frt.

Jó, olcsó, régi hetilap

„**A NÉP ZÁSZLÓJA.**“

Szerkeszti és kiadja:

Krátky János.

„A Nép zászlója“ már tizennegyedik évfolyamát éli s egyre nagyobbodó pártfogás mellett és tekintélyesebb számú példányban jelenik meg. Ajánlandó azoknak, kik napilapot nem járatnak és mégis fővárosi lapból kívánnak tájékozást szerezni a világ folyásáról.

Előfizetések Budapestre, VII. Sip-uteza 10. szám alá intézendők. A május—juniusi folyamra 1 frt.

Nyomatott Jeiteles H.-nál Kaposvárott.